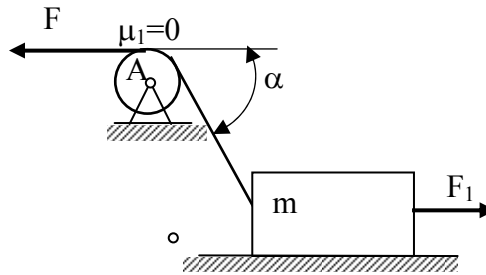

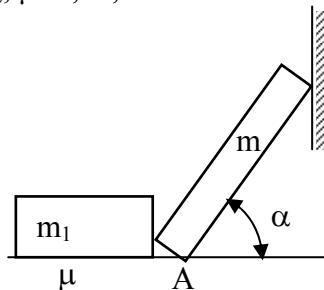
Osnove strojarstva – Trenje
 Primjeri za samostalno rješavanje

1. Kolikom maksimalnom silom F se smije povlačiti uže da blok mase m , na koji djeluje sila F_1 , ne bi kliznuo ulijevo. Zadano je: $m=3\text{kg}$, $F_1=12\text{N}$, $\mu=0,16$, $\alpha=50^\circ$.

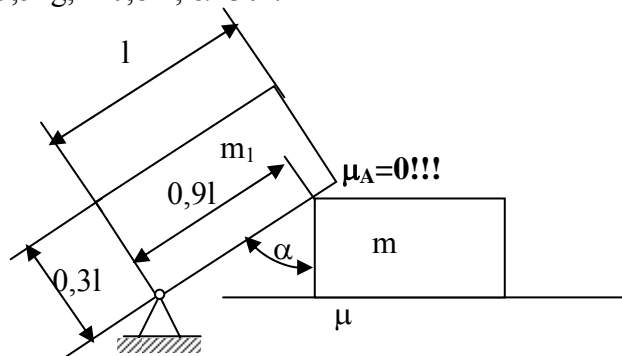
Rješenje: $F=21,8\text{ N}$.

2. Štap duljine l oslonjen je o vertikalni glatki zid, a da ne klizne pridrži se masom m_1 . Između podloge i štapa vlada trenje kao i između podloge i mase m_1 . Između štapa i mase m_1 nema trenja. Koliki mora biti minimalni iznos mase m_1 da bi štap još bio u ravnoteži. Zadano je $m=2\text{kg}$, $\mu=0,28$, $\alpha=35^\circ$.

Rješenje: $m_1=3,1\text{ kg}$.

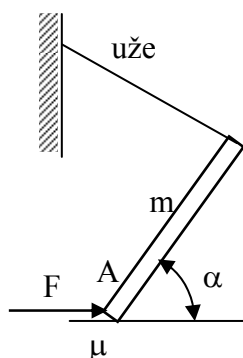
3. Odredite minimalni iznos mase m da bi sustav masa bio u ravnoteži (slika 3.). Zadano je: $\mu=0,28$, $m_1=3,5\text{kg}$, $l=0,8\text{m}$, $\alpha=30^\circ$.

Rješenje: $m=1,21\text{ kg}$.

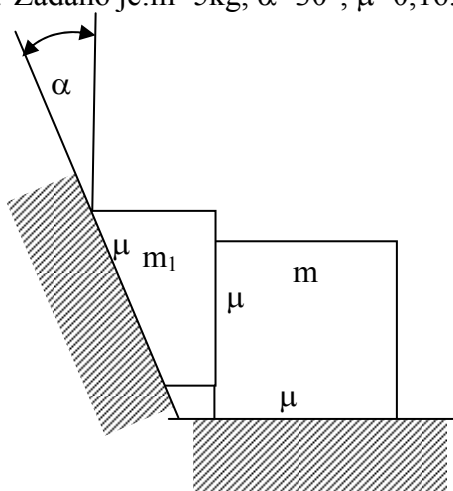
4. Uže pričvršćeno pod pravim kutem pridrži štap duljine l koji je istovremeno oslonjen o podlogu u točki A . Kolika mora biti minimalna masa štapa m da ne bi bio odgurnut silom F koja djeluje u točki A ? Zadano je: $F=30\text{N}$, $\mu=0,16$, $\alpha=55^\circ$.

Osnove strojarstva – Trenje
 Primjeri za samostalno rješavanje

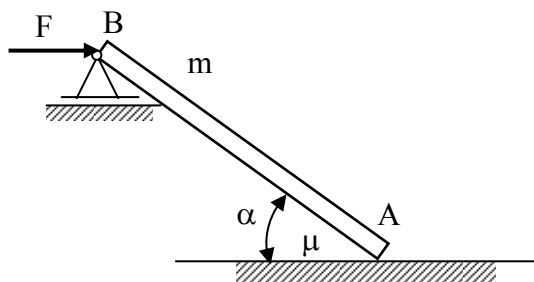
Rješenje: $m=13,27$ kg.

5. Klin mase m_1 pridržava se blokom mase m . Odredite maksimalni iznos mase m_1 da bi sustav bio u ravnoteži.? Zadano je: $m=5$ kg, $\alpha=30^\circ$, $\mu=0,16$.

Rješenje: $m_1=0,67$ kg.

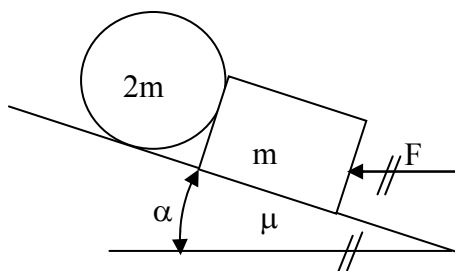
6. Odredite minimalni iznos koeficijenta trenja μ da bi štap mase m i duljine b oslonjen o horizontalnu glatku podlogu u točki B još bio u stanju ravnoteže. Zadano je, $F= 20$ N, $m=5,2$ kg, $\alpha=35^\circ$.

Rješenje: $\mu=0,51$.

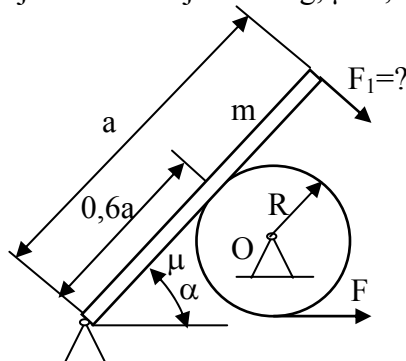
7. Valjak mase $2m$ oslanja se na blok mase m . Kolikom silom F treba pridržavati blok da se on ne bi počeo gibati niz kosinu? Trenje između valjka i bloka i valjka i podloge zanemarite! Zadano je: $m=4$ kg, $\mu=0,18$, $\alpha=20^\circ$.

Osnove strojarstva – Trenje
 Primjeri za samostalno rješavanje

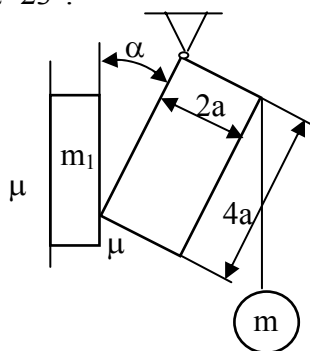
Rješenje: $F=33,6\text{ N}$.

8. Silom F_1 djeluje se posredstvom poluge mase m na valjak uležišten u točki O . Kolikom silom F_1 , okomitom na polugu, treba djelovati na polugu da bi se uravnotežila sila F koja djeluje na obodu valjka? Zadano je: $m=2\text{kg}$, $\mu=0,17$, $\alpha=40^\circ$, $F=120\text{N}$.

Rješenje: $F_1=416,0\text{ N}$.

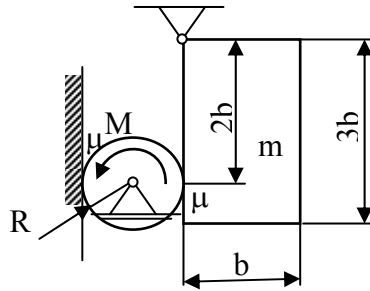
9. Uteg mase m obješen je na blok zanemarive mase koji pritišće blok mase m_1 na vertikalni zid. Odredite iznos mase m_1 da bi zadani sustav bio u stanju ravnoteže. Zadano je: $m=2\text{kg}$, $\mu=0,17$, $\alpha=23^\circ$.

Rješenje: $m_1=0,32\text{ kg}$.

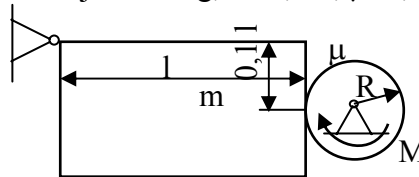
10. Valjak, uležišten na pomičnom osloncu, opterećen momentom M , s jedne se strane oslanja na vertikalnu podlogu, a s druge strane ga pritišće blok mase m ? Kolikom se momentom M smije djelovati na valjak da bi zadani sustav bio u stanju ravnoteže? Zadano je: $m=3\text{kg}$, $\mu=0,14$, $R=0,2\text{m}$.

Osnove strojarstva – Trenje
 Primjeri za samostalno rješavanje

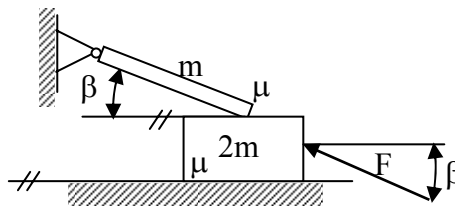
Rješenje: $M=0,412 \text{ Nm}$.

11. Odredite iznos momenta M potrebnog da bi se zakočio valjak polumjera R na koji djeluje blok mase m . Zadano je: $m=3\text{kg}$, $R=0,1\text{m}$, $\mu=0,16$.

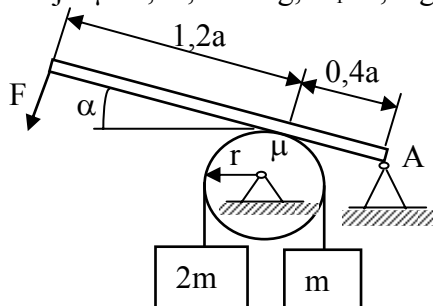
Rješenje: $M=3,92 \text{ Nm}$.

12. Odredite iznos mase m da sustav zadan ostane u stanju ravnoteže. Zadano je: $F=25\text{N}$, $\mu=0,16$, $\beta=25^\circ$.

Rješenje: $m=16,9 \text{ kg}$.

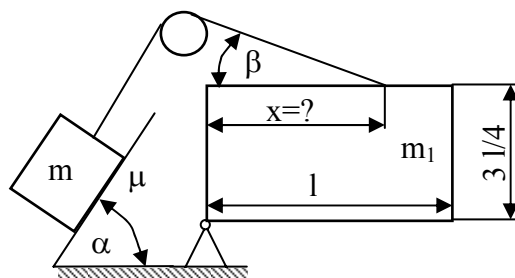
13. Odredite iznos sile F kojom treba djelovati okomito na polugu mase m_1 kojom se koči valjak, da bi sustav zadan bio ravnoteži! Kolike su horizontalne i vertikalne komponente reakcije u točki A ? Zadano je: $\mu=0,14$, $m=3\text{kg}$, $m_1=2,5\text{kg}$, $\alpha=25^\circ$.

Rješenje: $F=44,1 \text{ N}$; $A_x=44,65 \text{ N}$, $A_y=137,95 \text{ N}$.

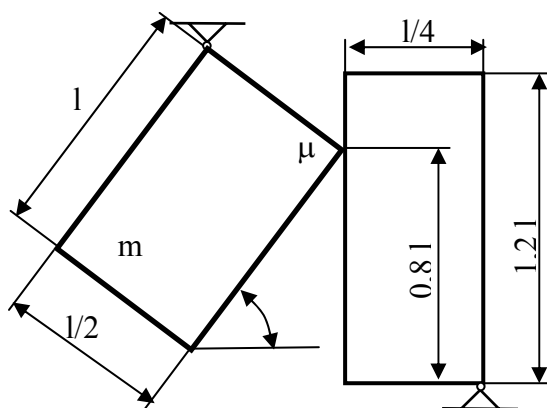
14. Odredite iznos duljine x na kojoj treba učvrstiti uže da uteg mase m_1 ne bi pao. Zadano je: $m=2\text{kg}$, $m_1=2,2\text{kg}$, $l=0,4\text{m}$, $\mu=0,09$, $\alpha=35^\circ$, $\beta=15^\circ$.

Osnove strojarstva – Trenje
 Primjeri za samostalno rješavanje

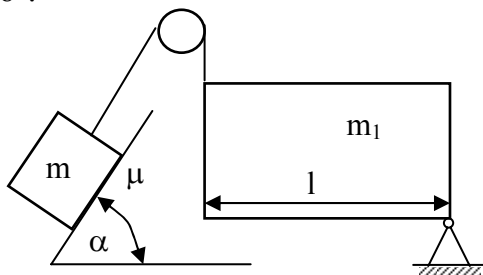
Rješenje: $x=0,194\text{ m}$.

15. Odredite iznos mase m , da blok mase m_1 ne padne u desno. Zadano je: $m_1=3\text{kg}$, $\mu=0,12$, $\alpha=40^\circ$.

Rješenje: $m=0,746\text{ kg}$

16. Odredite iznos mase m utega da se on ne bi počeo gibati prema gore. Zadano je: $m_1=3\text{kg}$, $\mu=0,11$, $\alpha=18^\circ$.

Rješenje: $m=3,63\text{ kg}$